C/2026/3914

1.9.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Ιουλίου 2026

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης του Βελγίου

(C/2026/3914)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([1]), και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών ([2]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

(2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία το Βέλγιο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([3]), σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ([4]) στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση, καθώς και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο, στις 9 Μαρτίου 2026.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) ΕΕ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) ΕΕ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού –την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα– καθώς και την ασφάλεια, ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών της ΕΕ συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) ([5]). Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής, υπήρξαν καθοριστικής σημασίας για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

(5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για το Βέλγιο. Αξιολόγησε την πρόοδο του Βελγίου όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από το Βέλγιο. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει το Βέλγιο. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο του Βελγίου όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(6) Στις 20 Ιουνίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει της αξιολόγησης και της σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Βελγίου ([6]). Το σχέδιο καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2029 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα επτά ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 3,6 % το 2025, 2,5 % το 2026, 2,5 % το 2027, 2,1 % το 2028 και 2,1 % το 2029, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με το 2024 ως έτος αναφοράς, ήτοι 3,6 % το 2025, 6,1 % το 2026, 8,8 % το 2027, 11,1 % το 2028 και 13,4 % το 2029. Για τα έτη 2025-2029 αυτοί οι μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών συμπίπτουν με τη διορθωτική πορεία, όπως συνέστησε το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ στις 20 Ιουνίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος ([7]). Με βάση την εκτίμηση της Επιτροπής όσον αφορά την αποτελεσματική δράση, της 3ης Ιουνίου 2026 ([8]), η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για το Βέλγιο αναστέλλεται.

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Βελγίου (ΕΕ C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([7]) Σύσταση του Συμβουλίου προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος στο Βέλγιο, η οποία εκδόθηκε στις 20 Ιουνίου 2025. Όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος του Βελγίου είναι διαθέσιμα στην ακόλουθη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_en.

([8]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 — Εαρινή δέσμη, COM(2026) 200 final.

(7) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών ([9]), και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2025. Κατόπιν αιτήματος του Βελγίου, στις 8 Ιουλίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στο Βέλγιο να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών ([10]). Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στο Βέλγιο να ιεραρχήσει εκ νέου τις κρατικές δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, ώστε οι επί μακρόν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

(8) Στις 30 Απριλίου 2026 το Βέλγιο υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου του για το 2026 ([11]) σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών, την υλοποίηση του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο οποίο βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση του Βελγίου σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος είναι ενσωματωμένη στην ετήσια έκθεση προόδου.

(9) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ανήλθε σε 1,0 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ ανήλθε σε 3,0 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 0,7 % το 2026 και κατά 0,9 % το 2027, και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 3,4 % το 2026 και 2,6 % το 2027.

(10) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([12]), το δημοσιονομικό έλλειμμα του Βελγίου αυξήθηκε από 4,4 % του ΑΕΠ το 2024 σε 5,2 % του ΑΕΠ το 2025. Η αύξηση του ελλείμματος το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως τα χαμηλότερα έσοδα από άμεσους φόρους, ιδίως από εταιρείες, και τις υψηλότερες δαπάνες για την άμυνα. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 5,2 % του ΑΕΠ το 2026 και 5,4 % του ΑΕΠ το 2027. Παρά τα μέτρα εξυγίανσης για τη συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών και τη σωρευτική αύξηση των καθαρών δαπανών κάτω από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό, το έλλειμμα το 2026 αναμένεται να σταθεροποιηθεί μόνο λόγω της ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης και των αυξανόμενων πληρωμών τόκων. Η αύξηση του ελλείμματος το 2027 αντικατοπτρίζει κυρίως τις υψηλότερες δαπάνες που σχετίζονται με την άμυνα και τις πληρωμές τόκων.

(11) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([13]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και σε ενωσιακό επίπεδο, ήταν συσταλτικός κατά 0,3 % του ΑΕΠ το 2025. Προβλέπεται να είναι συσταλτικός, τόσο το 2026 όσο και το 2027, κατά 0,8 % και 0,6 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

([9]) Ανακοίνωση της Επιτροπής για την κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, Βρυξέλλες, 19.3.2025 [C(2025) 2000 final].

([10]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2025, που επιτρέπει στο Βέλγιο να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (ΕΕ C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([11]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([12]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([13]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο εκείνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και εκείνες που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

(12) Με βάση στοιχεία που παρασχέθηκαν από τη Eurostat ([14]), το δημόσιο χρέος του Βελγίου αυξήθηκε από 103,9 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 107,9 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Η αύξηση του δείκτη χρέους το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως το υψηλό πρωτογενές έλλειμμα (+ 2,9 εκατοστιαίες μονάδες), το ευνοϊκό αποτέλεσμα χιονοστιβάδας (- 1,3 εκατοστιαίες μονάδες) και την αυξητική για το χρέος προσαρμογή αποθεμάτων-ροών (+ 2,3 εκατοστιαίες μονάδες). Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ θα αυξηθεί σε 110,5 % έως τα τέλη του 2026 και περαιτέρω σε 112,8 % έως τα τέλη του 2027. Η αύξηση του δείκτη χρέους το 2026 και το 2027 αντικατοπτρίζει κυρίως το υψηλό πρωτογενές έλλειμμα, ενώ το ευνοϊκό αποτέλεσμα χιονοστιβάδας και η αυξητική για το χρέος προσαρμογή αποθεμάτων-ροών αντισταθμίζονται.

(13) Με βάση στοιχεία της Eurostat ([15]), οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στο Βέλγιο ανήλθαν στο 1,4 % του ΑΕΠ το 2025, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2021. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει στο 1,6 % του ΑΕΠ το 2026, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021 ([16]).

(14) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και δεν είναι αποδοτικά από κοινωνική και οικονομική άποψη. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, το Βέλγιο έχει θεσπίσει μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά ([17]). Σε αυτά περιλαμβάνεται ένα μη στοχευμένο μέτρο για την αντιστάθμιση του υψηλότερου κόστους των καυσίμων μέσω πίστωσης φόρου για τις επιχειρήσεις που αυξάνουν τη χιλιομετρική αποζημίωση για τους εργαζομένους και ένα στοχευμένο μέτρο για την αντιστάθμιση του υψηλότερου κόστους θέρμανσης των ευάλωτων νοικοκυριών. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να λήξουν την 1η Ιουλίου 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων προβλέπεται να ανέλθει σε λιγότερο από 0,1 % του ΑΕΠ το 2026, ακόμα και αν τα μέτρα αυτά παραταθούν έως το τέλος του έτους.

(15) Με βάσει τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες του Βελγίου αυξήθηκαν κατά 3,7 % το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 0,1 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Ωστόσο, η απόκλιση εμπίπτει στην ευελιξία της εθνικής ρήτρας διαφυγής, λαμβανομένης υπόψη της αύξησης των αμυντικών δαπανών.

(16) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες του Βελγίου προβλέπεται να αυξηθούν κατά 2,0 % το 2026 και κατά 5,8 % σωρευτικά το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 είναι χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης. Αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών είναι επίσης χαμηλότερος από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.

(17) Η σύσταση για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου του Βελγίου προσδιορίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από το Βέλγιο στην ετήσια έκθεση προόδου του, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές σε καλό δρόμο. Ωστόσο, παρατηρήθηκε καθυστέρηση στην υλοποίηση ορισμένων μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο στις 28 Μαΐου 2026. Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις, που αναμένονταν το 1ο τρίμηνο του 2026, έχουν εφαρμοστεί εν μέρει και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως τον Ιούλιο του 2026. Οι δύο μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση του δημοσιονομικού συντονισμού μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης, οι οποίες αναμένονταν το 4ο τρίμηνο του 2025, έχουν συμφωνηθεί σε μεγάλο βαθμό σε κυβερνητικό επίπεδο και πρέπει τώρα να θεσπιστούν, κάτι που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2026. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, το Βέλγιο έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις του ([18]).

([14]) Eurostat – Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([15]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

([16]) Ο ορισμός του ΝΑΤΟ για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για την άμυνα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το ΝΑΤΟ δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

([17]) Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

([18]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 — Εαρινή δέσμη, COM(2026) 200 final.

(18) Το Βέλγιο αντιμετωπίζει υψηλούς κινδύνους δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Απαιτείται μια ολοκληρωμένη δημοσιονομική στρατηγική για να τεθεί το δημόσιο χρέος σε καθοδική πορεία, παράλληλα με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της δυνητικής ανάπτυξης. Οι δημόσιες δαπάνες στο Βέλγιο ανήλθαν στο 54,2 % του ΑΕΠ το 2025, ποσοστό που συγκαταλέγεται μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Οι σταθερά υψηλές δημόσιες δαπάνες στο Βέλγιο, οι οποίες συνεπάγονται υψηλή συνολική φορολογική επιβάρυνση, επιβαρύνουν την οικονομική αποδοτικότητα. Η δράση πολιτικής στο Βέλγιο είναι κατακερματισμένη στα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης (δήμοι, επαρχίες, περιφέρειες και γλωσσικές κοινότητες, ομοσπονδιακό επίπεδο). Η συνύπαρξή τους συνεπάγεται πολύπλοκη κατανομή αρμοδιοτήτων και ενέχει τον κίνδυνο της αλληλεπικάλυψης, με αποτέλεσμα περιττές διοικητικές δαπάνες, χωρίς να βελτιώνεται κατ' ανάγκη η ποιότητα των παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών. Η έλλειψη αποτελεσματικού συντονισμού σε διομοσπονδιακό επίπεδο περιπλέκει την εφαρμογή ορισμένων πολιτικών και μεταρρυθμίσεων και οδηγεί σε ανεπάρκειες στη διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων. Ως εκ τούτου, για την επίτευξη βιώσιμων δημόσιων οικονομικών στο Βέλγιο απαιτείται αποφασιστική δράση ως προς τις δημόσιες δαπάνες, όσον αφορά το επίπεδο, τη σύνθεση και τη συνολική αποδοτικότητά τους. Η καθιέρωση της επανεξέτασης των δαπανών σε ομοσπονδιακό επίπεδο και σε επίπεδο ομόσπονδων οντοτήτων (περιφερειών και γλωσσικών κοινοτήτων) αποτελεί ένα πρώτο βήμα για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων δαπανών, ωστόσο απαιτείται περαιτέρω δράση για τη διοχέτευση δημόσιων πόρων σε πιο φιλοαναπτυξιακές πολιτικές. Ο εξορθολογισμός των κυβερνητικών δομών, η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων και η ενίσχυση του συντονισμού σε διομοσπονδιακό επίπεδο θα μπορούσαν να συμβάλουν στην αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας, παρέχοντας, παράλληλα, δημοσιονομικά περιθώρια.

(19) Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής του 2024 για τη δημογραφική γήρανση ([19]), οι συντάξεις και οι δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα αποτελούν τους κύριους παράγοντες για την προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού κατά περίπου 5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έως το 2070, σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (1,4 εκατοστιαίες μονάδες). Η συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση που βρίσκεται σε εξέλιξη αναμένεται να μειώσει την προβλεπόμενη αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών κατά 1,6 εκατοστιαίες μονάδες μεταξύ 2024 και 2070. Ωστόσο, το Βέλγιο θα παραμείνει μία από τις χώρες με τις υψηλότερες δημόσιες δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα στην ΕΕ, καθώς ανήλθαν στο 2,3 % του ΑΕΠ το 2022 (μέσος όρος στην ΕΕ: 1,7 %). Έως το 2070, οι δαπάνες για τη μακροχρόνια φροντίδα προβλέπεται να αυξηθούν κατά 1,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, έναντι μέσης αύξησης 0,8 εκατοστιαίων μονάδων στην ΕΕ, συμβάλλοντας στην αύξηση των μακροπρόθεσμων κινδύνων δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι το ποσοστό των ατόμων που δεν έχουν ή έχουν ήπια ανάγκη φροντίδας και ζουν σε ιδρύματα παροχής κλειστής φροντίδας ήταν υψηλό στην περιφέρεια Βρυξελλών και στη Βαλονία, αν και μειώνεται την τελευταία δεκαετία. Οι περιφέρειες λαμβάνουν μέτρα για να καταστήσουν αποδοτικότερη οικονομικά τη χρήση των διαφόρων δομών φροντίδας, αλλά τα περισσότερα μέτρα έχουν περιορισμένο πεδίο εφαρμογής ή βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο. Αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας της φροντίδας, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των μέτρων για την αποθάρρυνση της υπερβολικής χρήσης της κλειστής φροντίδας και τη βελτίωση των υπηρεσιών σε επίπεδο κοινότητας.

(20) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(21) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, τα οποία περιλαμβάνουν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο στο Βέλγιο, ιδίως όσον αφορά την επιλογή των έργων. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ενταθούν οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί η ταχεία παράδοση των επιλεγμένων έργων, ιδίως για να επιταχυνθούν οι δαπάνες σε επίπεδο δικαιούχων και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο επιτόπιος αντίκτυπός τους. Το Βέλγιο λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, το Βέλγιο χρειάζεται να επιταχύνει την υλοποίηση του ΤΔΜ, διότι οι πόροι πρέπει να εκταμιευθούν έως το τέλος του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από το Βέλγιο στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνων που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση ([20]).

([19]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή και Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής, Έκθεση του 2024 για τη δημογραφική γήρανση, διαθέσιμη στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

([20]) Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

(22) Το Βέλγιο αντιμετωπίζει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με την καινοτομία, το επιχειρηματικό περιβάλλον, την κανονιστική και διοικητική επιβάρυνση και πολυπλοκότητα, τους κανονιστικούς περιορισμούς στον τομέα των υπηρεσιών, την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας και των μεταφορών, την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων, την ποιότητα των υδάτων και την υπερβολική εναπόθεση αζώτου, τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, την ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας, το εκπαιδευτικό σύστημα και το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.

(23) Παρά τις πρωτοβουλίες απλούστευσης που έχουν αναληφθεί από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, η υψηλή κανονιστική επιβάρυνση και το υψηλό επίπεδο διοικητικής πολυπλοκότητας εξακολουθούν να υπονομεύουν το επιχειρηματικό περιβάλλον του Βελγίου. Επιπλέον, η συστηματικότερη χρήση εκτιμήσεων επιπτώσεων και η βελτίωση της πρόσβασης σε δεδομένα θα βελτιώσουν την ποιότητα της χάραξης πολιτικής. Η διοικητική επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις είναι μεγάλη, ιδίως όσον αφορά τη ρύθμιση της απασχόλησης, την κοινωνική ασφάλιση και το λειτουργικό κόστος. Οι εταιρείες που πρέπει να διαχειριστούν πολλαπλά περιφερειακά συστήματα ή να λάβουν επιχειρηματικές άδειες για την ανάπτυξη της δραστηριότητάς τους αντιμετωπίζουν σημαντικούς περιορισμούς. Οι άδειες διεκπεραιώνονται από ομοσπονδιακές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, γεγονός που καθιστά τη διαδικασία πολύπλοκη, κατακερματισμένη και δαπανηρή. Αυτό ισχύει ιδίως για τις οικοδομικές άδειες, οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά τον κατασκευαστικό τομέα και οδηγούν σε ελλείψεις στέγασης και καθυστερήσεις σε έργα υποδομών. Η έλλειψη πόρων και η ανεπάρκεια του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, η οποία μεταφράζεται σε χρόνια συσσώρευση εκκρεμών υποθέσεων και αργές διαδικασίες, εξακολουθούν επίσης να αποτελούν πρόκληση για τον επιχειρηματικό τομέα. Επιπλέον, οι περιορισμοί σε ορισμένα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα παραμένουν υψηλοί, γεγονός που θα μπορούσε να παρεμποδίσει τη διασυνοριακή επιχειρηματική δραστηριότητα ή να δημιουργήσει φραγμούς εισόδου για τις επιχειρήσεις. Όσον αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, όπως ο τομέας του λιανικού εμπορίου και ο τομέας της ενέργειας, ισχύουν επίσης αυστηροί κανονισμοί ή άλλοι φραγμοί εισόδου, που ενδέχεται να περιορίζουν τον ανταγωνισμό.

(24) Το Βέλγιο έχει ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα επιχειρηματικού δυναμισμού στην ΕΕ ([21]). Ενώ το ποσοστό των νέων επιχειρήσεων στο Βέλγιο είναι αντίστοιχο με αυτό των γειτονικών χωρών, το ποσοστό των επιχειρήσεων υψηλής ανάπτυξης (επεκτεινόμενων επιχειρήσεων) είναι πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (0,25 % έναντι 0,79 %). Στους φραγμούς που εμποδίζουν την επέκταση των βελγικών νεοφυών επιχειρήσεων περιλαμβάνονται το υψηλό κόστος εργασίας και οι εξαρτώμενες από το μέγεθος φορολογικές ελαφρύνσεις ([22]). Μεταξύ αυτών, διαπιστώθηκε ότι η επιχορήγηση για τις πρώτες προσλήψεις δεν ήταν αποτελεσματική για την τόνωση της δημιουργίας βιώσιμων θέσεων εργασίας και ότι ορισμένα ειδικά φορολογικά χαρακτηριστικά για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) (π.χ. μειωμένος συντελεστής φόρου εισοδήματος εταιρειών) ενθάρρυναν ορισμένους επιχειρηματίες να ενσωματώσουν και να μετατρέψουν το εισόδημα από την εργασία σε εισόδημα κεφαλαίου («εταιρείες διαχείρισης»). Η δύσκολη πρόσβαση σε χρηματοδότηση κατά τη φάση της επέκτασης ενδέχεται επίσης να εμποδίζει την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Αυτό ισχύει ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι οι αγορές επιχειρηματικών κεφαλαίων και κεφαλαίων ανάπτυξης δεν έχουν αναπτυχθεί ευρέως. Η εναρμόνιση των φορολογικών κανόνων για όλα τα είδη επενδύσεων (συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε ακίνητα, συνταξιοδοτικά προϊόντα, αποταμιευτικούς λογαριασμούς, λογαριασμούς αξιογράφων) θα μπορούσε να παράσχει κίνητρα για επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου.

(25) Μολονότι το Βέλγιο κατατάσσεται μεταξύ των πρωτοπόρων της ΕΕ στον τομέα της καινοτομίας με υψηλό επίπεδο έντασης Ε&Α (3,36 % του ΑΕΠ το 2024, μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ), η βελγική δραστηριότητα Ε&Α επικεντρώνεται σε λίγους κλάδους και μεγάλες εταιρείες, καθώς διάφορα εμπόδια εμποδίζουν τη διάδοση της καινοτομίας σε ολόκληρη την οικονομία. Επιπλέον, στη Βαλονία ο αντίκτυπος των επενδύσεων Ε&Α στην απασχόληση και στην οικονομία παραμένει περιορισμένος λόγω της κατακερματισμένης στήριξης των επιχειρήσεων και της ανεπαρκούς οικονομικής διαφοροποίησης, αν και ορισμένες τρέχουσες μεταρρυθμίσεις ενδέχεται να αντιστρέψουν την τάση. Τα υψηλά επίπεδα φορολογικών ελαφρύνσεων για Ε&Α δεν φθάνουν στις επιχειρήσεις με το υψηλότερο αναπτυξιακό δυναμικό. Για τη βελτίωση των επιδόσεων στην καινοτομία και τη διαρκή αύξηση της παραγωγικότητας χρειάζεται να αυξηθεί η διάδοση της καινοτομίας σε όλους τους τομείς και σε όλες τις επιχειρήσεις. Σύμφωνα με μελέτες ([23]), υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας στήριξης για την έρευνα και την καινοτομία, ιδίως για την αποφυγή φαινομένων παραγκωνισμού και για την καλύτερη κατανομή των πόρων σε επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης. Επιπλέον, το χαμηλό ποσοστό επαγγελματικής κινητικότητας στο Βέλγιο, το οποίο μπορεί να οφείλεται σε παράγοντες όπως οι υψηλές αμοιβές βάσει αρχαιότητας και η χαμηλή μισθολογική διαφάνεια, περιορίζει επίσης τη διάδοση της καινοτομίας στην υπόλοιπη οικονομία.

([21]) Εθνική Τράπεζα του Βελγίου, Δείκτες του πίνακα αποτελεσμάτων για την ανταγωνιστικότητα, έκθεση του 2024.

([22]) Bijnens, G. (2025) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium (Επανεκκίνηση της ανάπτυξης: τάσεις και προκλήσεις για τον επιχειρηματικό δυναμισμό στο Βέλγιο). NBB Economic Review.

([23]) ΟΟΣΑ (2021a) R&D Tax Incentives: Belgium (Φορολογικά κίνητρα για την Ε&Α: Βέλγιο), 2020. Schoonackers, R. (2020) Tax incentives for R&D: Are they effective? (Φορολογικά κίνητρα για την Ε&Α: Είναι αποτελεσματικά;) NBB Economic Review και ΟΟΣΑ (2024), OECD Economic Surveys: Belgium 2024 (Οικονομική έκθεση του ΟΟΣΑ για το Βέλγιο, 2024).

(26) Αν και η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές (πυρηνική ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) συνεχίζει να αυξάνεται, το Βέλγιο εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων (67,1 % του ενεργειακού μείγματος του Βελγίου). Οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης το 2024 δεν ήταν επαρκείς για να συνεχιστεί η πτωτική τάση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας του Βελγίου που παρατηρείται από το 2019. Αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών του τομέα των μεταφορών. Απαιτείται επίσης πιο φιλόδοξη δράση πολιτικής για την απανθρακοποίηση του κτιριακού αποθέματος, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης, το οποίο αντιπροσωπεύει το 33 % της εθνικής κατανάλωσης ενέργειας. Χάρη στα μέτρα ανακαίνισης μειώθηκε η κατανάλωση ενέργειας των κατοικιών, αλλά όχι αρκετά ώστε να επιτευχθούν οι μακροπρόθεσμοι στόχοι ανακαίνισης.

(27) Το υψηλό κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας εμποδίζει την περαιτέρω απανθρακοποίηση της οικονομίας και ιδίως του μεταποιητικού τομέα. Μετά τους φόρους και τις εισφορές ([24]), το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας για τις βιομηχανίες ήταν σχεδόν τέσσερις φορές μεγαλύτερο ανά μονάδα από εκείνο του αερίου, αναλογία που αποτελεί μία από τις υψηλότερες στην ΕΕ και εμποδίζει τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα στην ηλεκτρική ενέργεια. Παρότι η κυβέρνηση σχεδιάζει να μειώσει τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης στην ηλεκτρική ενέργεια, απαιτείται αποτελεσματική δράση πολιτικής για την παροχή κινήτρων στις βιομηχανίες ώστε να στραφούν σε καθαρότερη ενέργεια. Οι συμβάσεις επί διαφοράς για τον άνθρακα και οι πράσινες δημόσιες συμβάσεις θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση των επενδυτικών κινδύνων και να παράσχουν περαιτέρω κίνητρα στις βιομηχανίες για απανθρακοποίηση. Η προώθηση πρακτικών κυκλικής οικονομίας θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη μείωση της ζήτησης βιομηχανικής ενέργειας και της εξάρτησης από τις εισαγωγές κρίσιμων πρώτων υλών. Επιπλέον, οι επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές και τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την απανθρακοποίηση των βιομηχανιών υψηλής έντασης άνθρακα και των βιομηχανιών όπου η μείωση των εκπομπών είναι δύσκολη, ιδίως στη Βαλονία και στη Φλάνδρα, μεταξύ άλλων γύρω από τον λιμένα της Αμβέρσας, ενώ παράλληλα θα διατηρείται η ανταγωνιστικότητα.

(28) Η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Βέλγιο, αν και έφτασε στο πρωτοφανές επίπεδο του 34,7 % της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2025, εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από την ανεπαρκή δυναμικότητα του δικτύου, που αποτελεί επί του παρόντος την κύρια πρόκληση για την ενεργειακή μετάβαση του Βελγίου. Ενώ έχουν προγραμματιστεί αρκετά έργα υποδομών για την ενίσχυση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, η πρόοδος σε βασικές συνδέσεις είναι αργή, ιδίως λόγω της στασιμότητας στη λήψη αποφάσεων στη Βαλονία και λόγω ζητημάτων αδειοδότησης. Η επιτάχυνση της αναβάθμισης των υποδομών δικτύου και των διαδικασιών αδειοδότησης θα προωθήσει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Επιπλέον, η προσαρμογή των νομικών πλαισίων για την τόνωση των επενδύσεων στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας και στην απόκριση από την πλευρά της ζήτησης, καθώς και η διευκόλυνση της κοινοχρησίας ενέργειας με την παροχή κινήτρων για τη χρήση έξυπνων μετρητών στις Βρυξέλλες και τη Βαλονία, θα μπορούσαν να αυξήσουν την ευελιξία της κατανάλωσης ενέργειας και να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση.

(29) Η αύξηση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στο Βέλγιο οφείλεται κυρίως στην αύξηση της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών του τομέα των μεταφορών, ιδίως των τομέων των διεθνών αεροπορικών, θαλάσσιων και οδικών εμπορευματικών μεταφορών ([25]). Οι σιδηροδρομικές μεταφορές εξακολουθούν να μην αποτελούν επαρκώς ελκυστική επιλογή, ούτε για τις επιβατικές ούτε για τις εμπορευματικές μεταφορές, και ο αριθμός των επιβατικών αυτοκινήτων αυξάνεται σταθερά, με αποτέλεσμα υψηλό κόστος κυκλοφοριακής συμφόρησης. Το μερίδιο των ηλεκτρικών αυτοκινήτων επί των συνολικών πωλήσεων αυτοκινήτων έχει παραμείνει στάσιμο το τελευταίο διάστημα, πιθανώς λόγω της έλλειψης υποδομών φόρτισης στη Βαλονία. Η περαιτέρω βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, η στήριξη του εξηλεκτρισμού και της παραγωγής και χρήσης βιώσιμων καυσίμων για τους τομείς των αεροπορικών και των θαλάσσιων μεταφορών, θα μπορούσαν να επιταχύνουν την απανθρακοποίηση του τομέα των μεταφορών. Επιπλέον, η διαφοροποίηση των οδικών τελών για όλους τους τύπους οχημάτων, οι περαιτέρω επενδύσεις στις δημόσιες μεταφορές —πέραν των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας του Βελγίου— και η προώθηση της κοινοχρησίας αυτοκινήτων και της ενεργού κινητικότητας θα μπορούσαν να καταστήσουν τις μεταφορές πιο βιώσιμες.

([24]) Οι φόροι και οι εισφορές καλύπτουν τους φόρους προστιθέμενης αξίας, τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την ομοσπονδιακή εισφορά ενέργειας, την εισφορά υπεράκτιου δικτύου, τα τέλη που συνδέονται με την ασφάλεια του εφοδιασμού και τους μηχανισμούς δυναμικότητας, τα πράσινα πιστοποιητικά, τις εισφορές συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, τις χρεώσεις υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, τις εισφορές στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη χρηματοδότηση των κοινωνικών τιμολογίων, το κόστος της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης.

([25]) EU transport in figures (Οι μεταφορές στην ΕΕ σε αριθμούς): Στατιστικό Εγχειρίδιο, 2024.

(30) Βάσει των εκτιμήσεων των βελγικών αρχών ([26]), οι άμεσες ομοσπονδιακές επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων ανήλθαν στο 2,4 % του ΑΕΠ το 2022, χωρίς να υπάρχει για πολλές από αυτές σχέδιο σταδιακής κατάργησής τους πριν από το 2030. Ειδικότερα, οι επιδοτήσεις για ορυκτά καύσιμα που δεν αντιμετωπίζουν την ενεργειακή φτώχεια με στοχευμένο τρόπο ούτε ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανησυχίες για την ενεργειακή ασφάλεια, εμποδίζουν τον εξηλεκτρισμό και δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα θα ήταν δυνατό να θεωρηθούν προτεραιότητα για σταδιακή κατάργηση. Οι επιδοτήσεις ορυκτών καυσίμων, όπως η μείωση των ειδικών φόρων κατανάλωσης για το επαγγελματικό ντίζελ, οι εταιρικές κάρτες καυσίμων και ο μειωμένος ΦΠΑ για το αέριο, είναι οικονομικά μη αποδοτικές και διαιωνίζουν την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Οι μειωμένοι ειδικοί φόροι κατανάλωσης για το πετρέλαιο θέρμανσης και το αέριο μειώνουν το κόστος τους σε σύγκριση με την ηλεκτρική ενέργεια, γεγονός που εμποδίζει τη στροφή προς πιο οικολογικά συστήματα θέρμανσης και υπονομεύει την ενεργειακή ανακαίνιση των κτιρίων. Δεδομένου ότι το Βέλγιο κινδυνεύει να μην επιτύχει τους στόχους ανακαίνισης και ενεργειακής απόδοσης για το 2030, η αύξηση των επενδύσεων σε ενεργειακές ανακαινίσεις και η συμπλήρωση των επενδύσεων με μεταρρυθμίσεις πολιτικής για τη μετατόπιση των κινήτρων στην ενεργειακή ανακαίνιση και σε λύσεις θέρμανσης χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών —με παράλληλη διασφάλιση της ισότητας— θα συμβάλουν στην επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης. Ενώ έχει ανακοινωθεί η μετατόπιση των ειδικών φόρων κατανάλωσης για τα νοικοκυριά από την ηλεκτρική ενέργεια στα ορυκτά καύσιμα, είναι αβέβαιο αν η μετατόπιση αυτή θα είναι επαρκής για να μεταβληθούν οι σχετικές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και των ορυκτών καυσίμων αρκετά γρήγορα ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2030.

(31) Η ποιότητα των υδάτων και η υποβάθμιση της φύσης αποτελούν πρόκληση, καθώς τα περισσότερα υδατικά συστήματα στο Βέλγιο επηρεάζονται από διάχυτη ρύπανση. Η εντατική γεωργία, ιδίως η κτηνοτροφία, εκλύει μεγάλους όγκους ρύπων στην ατμόσφαιρα, τα ύδατα και το έδαφος. Αν και ελήφθησαν μέτρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ο τομέας της μεταλλουργίας και η παραγωγή χημικών ουσιών εξακολουθούν επίσης να προκαλούν ρύπανση. Τα φθίνοντα επίπεδα βιοποικιλότητας θέτουν σε κίνδυνο οικονομικούς τομείς που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις υπηρεσίες οικοσυστήματος. Οι λύσεις που βασίζονται στη φύση είναι καίριας σημασίας για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και τη θωράκιση της οικονομίας από τις επιπτώσεις ακραίων καιρικών φαινομένων. Μολονότι η φλαμανδική κυβέρνηση ενέκρινε αναθεωρημένο έβδομο πρόγραμμα δράσης για τη νιτρορρύπανση, απαιτείται περαιτέρω δράση για να μειωθεί η υπερβολική εναπόθεση αζώτου και να καταστεί η γεωργία πιο βιώσιμη.

(32) Το Βέλγιο έχει χαμηλό ποσοστό απασχόλησης (72,8 % έναντι 76,1 % κατά μέσο όρο στην ΕΕ), ενώ τα ποσοστά απασχόλησης διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των περιφερειών. Η συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας, δηλαδή ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, ατόμων χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας και ατόμων με αναπηρία, είναι χαμηλή. Το 2025 το Βέλγιο θέσπισε σημαντικές μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του περιορισμού της διάρκειας των παροχών ανεργίας σε δύο έτη. Ωστόσο, ο αντίκτυπός τους θα εξαρτηθεί από την αποτελεσματικότητα των συνοδευτικών πολιτικών ενεργοποίησης του εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των μέτρων που συμβάλλουν στην ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας και της αποδοτικότητας των περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης. Αυτό αναμένεται επίσης να συμβάλει στην αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού ατόμων σε νοικοκυριά (οιονεί) ανέργων και των διαφορών στα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας μεταξύ περιφερειών και ομάδων. Ταυτόχρονα, το ποσοστό κενών θέσεων εργασίας στο Βέλγιο, αν και μειώνεται σταθερά κατά τη διάρκεια του 2025, παραμένει μονίμως υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (3,8 % έναντι 2,1 % το 2025). Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων παραμένουν ιδιαίτερα σημαντικές στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και στους επαγγελματικούς, επιστημονικούς και τεχνικούς τομείς, και σε τομείς όπως η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οι κατασκευές και οι ΤΠΕ, που έχουν όλοι ιδιαίτερη σημασία για τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα, καθώς και για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση θα μπορούσαν να μειώσουν τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, αλλά η συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση είναι χαμηλή (ΑΕS: 34,9 % το 2022· ΕΕ: 39,5 %), ιδίως στις μειονεκτούσες ομάδες.

(33) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων που σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στους τομείς των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στο Βέλγιο μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

([26]) FPS Finance (2024), Inventory of federal fossil-fuel subsidies (Απογραφή των ομοσπονδιακών επιδοτήσεων ορυκτών καυσίμων).

(34) Οι εκπαιδευτικές επιδόσεις των παιδιών και των νέων σε βασικές δεξιότητες (γραμματισμός, μαθηματικά και φυσικές επιστήμες) και στις τρεις γλωσσικές κοινότητες (φλαμανδόφωνη, γαλλόφωνη και γερμανόφωνη) μειώνονται μακροπρόθεσμα, όπως αποδεικνύεται από διεθνείς αξιολογήσεις. Παρότι η φλαμανδόφωνη και η γαλλόφωνη κοινότητα εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις μεγάλης κλίμακας στα προγράμματα σπουδών με επίκεντρο τις βασικές δεξιότητες, τα εκπαιδευτικά κενά που σχετίζονται με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση και το μεταναστευτικό καθεστώς παραμένουν και επιδεινώνονται λόγω του χωρισμού των μαθητών σε διαφορετικές κατευθύνσεις σε πρώιμο στάδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της επανάληψης των τάξεων. Η αύξηση της μάθησης στον χώρο εργασίας θα μπορούσε να βελτιώσει τη συνάφεια της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) μεσαίου επιπέδου με την αγορά εργασίας. Η αύξηση των εγγραφών στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) και των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε όλα τα επίπεδα, ιδίως των μαθητριών, θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη της ζήτησης της αγοράς εργασίας. Αν και εφαρμόζονται μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων εκπαιδευτικών, οι εκπαιδευτικοί στο Βέλγιο εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε αποτελεσματική επαγγελματική επιμόρφωση και νιώθουν ότι η εργασία τους υποτιμάται από την κοινωνία. Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση συγκαταλέγονται στις υψηλότερες στην ΕΕ, αντιπροσωπεύοντας το 4,4 % του ΑΕΠ για την προσχολική, την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αυτό μπορεί να σχετίζεται με τη χαμηλότερη αναλογία μαθητών προς εκπαιδευτικούς σε κάθε γλωσσική κοινότητα, με το σχετικά υψηλότερο επίπεδο επανάληψης τάξεων και με το σχετικά χαμηλότερο υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας. ([27]) Η αντιμετώπιση του κατακερματισμού του εκπαιδευτικού συστήματος μπορεί να αυξήσει την αποδοτικότητα των δαπανών και να αντιμετωπίσει διαρθρωτικές προκλήσεις.

(35) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων ΣΑΑ, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2026 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για το Βέλγιο, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης και της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης και της ένατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 5 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ.

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Βέλγιο να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να συνεχίσει να τηρεί τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2025, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος, αξιοποιώντας παράλληλα την ευελιξία που παρέχει η εθνική ρήτρα διαφυγής που ενεργοποιήθηκε από το Συμβούλιο. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην κάλυψη των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να συνεχίσει να εφαρμόζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο οποίο βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2025. Να βελτιώσει την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, να εξορθολογίσει τις κυβερνητικές δομές και να ενισχύσει τον συντονισμό σε διομοσπονδιακό επίπεδο. Να καταστήσει το σύστημα μακροχρόνιας φροντίδας οικονομικά αποδοτικότερο, διατηρώντας παράλληλα σε οικονομικά προσιτά επίπεδα την πρόσβαση σε περίθαλψη και υπηρεσίες.

2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να εντείνει τις προσπάθειες για την υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς στρατηγικές προτεραιότητες που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης και τις δυνατότητες ευελιξίας που προβλέπονται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

3. Να απλουστεύσει και να βελτιώσει τις κανονιστικές ρυθμίσεις, να μειώσει τη διοικητική επιβάρυνση, μεταξύ άλλων με τον εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης και με την άρση των κανονιστικών εμποδίων στις υπηρεσίες, να βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον και τη δυναμική των επιχειρήσεων, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις περιφερειακές προκλήσεις. Να αυξήσει τη διάδοση της καινοτομίας με δημόσια στήριξη στην έρευνα και ανάπτυξη που θα απευθύνεται στις επιχειρήσεις με το υψηλότερο αναπτυξιακό δυναμικό και με προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας των εργαζομένων, και να διευκολύνει την πρόσβαση των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση.

([27]) ΟΟΣΑ (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators* (Η εκπαίδευση με μια ματιά 2024: Δείκτες ΟΟΣΑ), Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι, How much time do teachers spend teaching and working? (Πόσο χρόνο αφιερώνουν οι εκπαιδευτικοί στη διδασκαλία και την εργασία;): Education at a Glance 2024 (Η εκπαίδευση με μια ματιά 2024) | ΟΟΣΑ.

4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, μεταξύ άλλων βελτιώνοντας την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, καθώς και παρέχοντας περαιτέρω κίνητρα για την απανθρακοποίηση της βιομηχανίας. Να λάβει μέτρα για την αύξηση της χρήσης και της παροχής βιώσιμων μεταφορών και την αντιμετώπιση της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Να επιταχύνει την αναβάθμιση των υποδομών δικτύου και την ανάπτυξη ανανεώσιμης ενέργειας, με τον περαιτέρω εξορθολογισμό των διαδικασιών αδειοδότησης, αντιμετωπίζοντας παράλληλα τις περιφερειακές προκλήσεις, και να προωθήσει την ευελιξία από την πλευρά της ζήτησης και την αποθήκευση. Να καταργήσει σταδιακά τις επιδοτήσεις των ορυκτών καυσίμων, ιδίως στους τομείς των μεταφορών και της θέρμανσης, μεταξύ άλλων με τη στροφή των ειδικών φόρων κατανάλωσης από την ηλεκτρική ενέργεια στα ορυκτά καύσιμα. Να αναλάβει περαιτέρω δράση για τη βιώσιμη γεωργία μέσω της βελτίωσης της ποιότητας των υδάτων και της μείωσης της υπερβολικής εναπόθεσης αζώτου.

5. Να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και τη στόχευση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας με σκοπό την περαιτέρω ένταξη των μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας και την αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων. Να βελτιώσει τις επιδόσεις και την ισότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να ενισχύσει τη συνάφειά τους με την αγορά εργασίας, ιδίως στους τομείς ΤΠΕ και STEM. Να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού με την ανάπτυξη πιο ευέλικτων και ελκυστικών προοπτικών σταδιοδρομίας και κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς.

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2026.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. HARRIS